

Homenatge a Ernest Lluch

Intervenció del President Montilla

Maià de Montcal, 22 de novembre de 2009

Bon dia, amics i amigues,

Ara fa un any, aquí mateix, recordàvem el caràcter polifacètic de l'Ernest. Recordàvem com era impossible, en parlar d'ell, destriar a l'intel·lectual del barcelonista, al polític del professor, a l'economista del tertulià.

I com els diferents paisatges del seu trajecte vital (Vilassar, Barcelona, València, Girona, Madrid, Santander, Donosti o Maià), formaven un tot continu. Perquè tot l'interessava, perquè res era aliè a la seva curiositat intel·lectual.

Tot i així, dins d'aquesta aparent dispersió temàtica i geogràfica, dins d'aquesta imatge de savi despistat que tant li agradava cultivar, hi batejava una enorme coherència ideològica i de valors.

Va ser aquesta coherència la que va inspirar tant el seu compromís polític com la seva recerca intel·lectual i la seva vessant divulgativa. Va ser aquesta mateixa coherència seva la que es feia insuportable pels que el van assassinar.

Coherència, per exemple, en la defensa del pacte Constitucional com el millor camí possible per al triomf del consens sobre els essencialismes d'un i altre signe. Com el marc de convivència per als pobles d'Espanya. Per això va defensar, a tot arreu, l'opció d'un "constitucionalisme útil", generós, flexible i integrador.

Avui, quan posicionaments com el de l'Ernest no semblen estar de moda, nosaltres ens refermem en la seva defensa, amb la mateixa coherència i amb el mateix convenciment tossut de l'Ernest.

D'aquí el nostre compromís amb l'Estatut que van votar els catalans. D'aquí el nostre malestar davant d'aquells que pretenguin menysprear la voluntat

democràtica dels catalans expressada a les urnes, que van donar suport l'any 2006 a un text negociat entre el Parlament de Catalunya i les Corts generals, i aprovat per aquestes com a Llei orgànica.

Vull recordar que la nostra Constitució proclama en el seu preàmbul la voluntat de: "protegir tots els espanyols i els pobles d'Espanya en l'exercici dels drets humans, les seves cultures i tradicions, llengües i institucions".

Tenim una Constitució que vol protegir els pobles d'Espanya i no ha de servir de pretext per a retallar l'autogovern acordat entre dues Cambres legislatives i referendat pel poble.

Miquel Roca, un dels ponents constitucionals, amb motiu del vint-i-cinquè aniversari de la Constitució, deia que "reconèixer, respectar i facilitar el desenvolupament d'aquesta concepció plural d'Espanya és la màxima manifestació de lleialtat constitucional".

Aquí hi ha una de les claus de volta de la situació que vivim avui: Admetre o negar, propiciar o bloquejar el desenvolupament de la concepció plural d'Espanya.

Perquè una visió restrictiva del caràcter obert i inclusiu de la Constitució espanyola, una visió que barrés el pas a la concepció plural d'Espanya seria el pitjor servei que es podria fer a la pròpia Constitució.

Defensar la Constitució espanyola és promoure el seu esperit integrador, plural, obert i acollidor. Utilitzar-la en sentit contrari és posar-la en perill.

Vull recordar, per tant, a aquells que tenen l'alta responsabilitat de vetllar per la constitucionalitat de les nostres lleis que la interpretació de la Constitució no ha de malmetre en cap cas el caràcter obert i inclusiu del text constitucional.

La Constitució, que "reconeix i garanteix el dret a l'autonomia de les nacionalitats i regions", ha de ser llegida des de la mirada generosa dels que la varem votar, al servei d'un pacte polític i d'un projecte compartit.

Allò que ahir va ser escrit, acordat i votat per unir no pot servir avui per dividir. Aquest és el veritable esperit constitucional. Espero que ningú no malmeti de forma temerària i imprudent aquest esperit.

I, per això, perseverem i perseverarem en la defensa el nostre Estatut.

Qui pretengui reduir la present situació a una nova fase del denominat '*problema catalán*', s'equivoca.

Aquest no és un problema exclusivament nostre, segons com, ni principalment nostre, sinó una qüestió que ateny, en primer lloc, a totes les institucions de l'Estat i a tots els espanyols, ja que d'ella es derivarà el futur d'aquest projecte espanyol comú de convivència en la diversitat.

Per això, des del màxim respecte per la institució i el seu mandat constitucional, no puc deixar de lamentar i d'expressar la gravetat de la situació a què ens estan abocant el retard i les filtracions interessades sobre l'Estatut aprovat pel poble de Catalunya.

Ningú pot ignorar la històrica responsabilitat que té el Tribunal davant de la Sentència de l'Estatut. No es pot ignorar una realitat irrefutable: per primer cop en 30 anys han de pronunciar-se sobre una llei referendada pel poble. Una llei referendada pel poble de Catalunya i que és la llei que configura el nostre autogovern.

Tant l'excepcionalitat de la llei, com l'excepcionalitat de l'actual situació del Tribunal, obliguen a que el respecte a la seva funció i l'acatament de les seves decisions vagin acompanyades de la màxima prudència i sentit d'Estat.

És l'hora de la responsabilitat històrica.

Acabo amb unes paraules de Miguel Herrero y Rodríguez de Miñón, un altre ponent constitucional, quan recorda que *“la pròpia finalitat de la norma s’esvaeix, si la seva lletra no pot ser interpretada [...] a la llum de la realitat social del temps en què ha de ser aplicada”*.

Confio que aquest sigui el criteri que finalment s’imposi.

Els catalans i les catalanes vam dir clarament quin és l’Estatut que volíem. Un Estatut aprovat pel Parlament, negociat amb el Congrés i el Senat i acordat per les Corts Generals, que en votar-lo el consideraven plenament constitucional. Estem tots equivocats? Estic segur que no.

L’Ernest Lluch, que tantes i tan apassionades polèmiques havia sostingut amb Miguel Herrero, segurament avui estaria ben present en el debat, defensant aferrissadament el constitucionalisme útil com va fer sempre i, precisament per això, l’Ernest estaria avui defensant la constitucionalitat del nostre Estatut.

Un país i una societat es reconeix en els seus referents i en el tracte que els dispensa.

En aquest sentit, penso que els catalans i, en especial els socialistes catalans, hem sabut conservar la memòria de l’Ernest de la millor manera possible: mantenint-nos fidels als ideals compartits. Eren els seus. Eren i són els nostres.

I amb aquest esperit ens hem de saber guiar, per seguir reclamant respecte pel que som i pel que, com a poble, hem decidit i dit, que volem ser.

Moltes gràcies